

Sygn. akt IV KK 171/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Roman Sądej

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie **T. D. K.**

skazanego z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 kpk

w dniu 11 lipca 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 14 marca 2012 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w N.

z dnia 19 września 2011 r.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w T.**

UZASADNIENIE

Rzecznik Praw Obywatelskich zaskarżył kasacją, wniesioną na korzyść T. D. K., wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 14 marca 2012 r., utrzymujący w mocy wyrok Sądu Rejonowego w N. z dnia 19 września 2011 r., którym T. K. został

skazany na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, za przestępstwo zakwalifikowane na podstawie art. 288 § 1 w zw. z art. 12 k.k. W skardze tej orzeczeniu Sądu Okręgowego zarzucił *„rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa karnego procesowego, to jest art. 450 § 3 k.p.k. w zw. z art. 117 § 2 k.p.k. i art. 6 k.p.k., polegające na rozpoznaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym bez udziału oskarżonego w następstwie błędnego uznania, że zawiadomienie oskarżonego o terminie rozprawy apelacyjnej zostało mu doręczone prawidłowo, co naruszało jego prawo do obrony”*. Podnosząc powyższe, autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, o czym świadczą następujące okoliczności i fakty procesowe.

W toku prowadzonego w sprawie postępowania przygotowawczego ustalono w sposób niezbity – przede wszystkim, na podstawie oświadczeń oskarżonego składanych w trakcie różnych prowadzonych z jego udziałem czynności (k. 3, k. 29, k. 36, k. 105), a także na podstawie informacji urzędowych (z Centralnej Bazy Danych Systemu Informatycznego Prokuratury – k. 47-49, z Urzędu Gminy i Miasta N. – k. 50) – że oskarżony T. K. zamieszkuje w N. przy ul. K. 16. Pod tym też adresem oskarżonemu wysyłano wezwania na rozprawę główną (k. 130), i to pomimo tego, że w akcie oskarżenia błędnie podano, iż zamieszkuje on w N. przy ul. S. 7/5. Wysłane jeden raz pod tym ostatnim, błędnym adresem wezwanie powróciło z adnotacją o jego niepodjęciu w terminie dwukrotnego awizowania przesyłki (k. 168). Oskarżony stawił się wówczas, ale należy zauważyć, że korzystał z pomocy obrońcy i nie można wykluczyć, że przez niego właśnie został poinformowany o terminie rozprawy w dniu 14 września 2011 r.

Zapadły w dniu 19 września 2011 r. wyrok Sądu Rejonowego został zaskarżony apelacją obrońcy. Zawiadomienie o przyjęciu tego środka odwoławczego wysłano oskarżonemu ponownie pod adresem przy ul. S. i ponownie nie zostało ono przez oskarżonego przyjęte w okresie jego dwukrotnego awizowania (k. 188). Także i pod ten adres, zgodnie z zarządzeniem z dnia 14

lutego 2012 r. (k. 194), skierowano dla oskarżonego zawiadomienie o terminie rozprawy odwoławczej w dniu 14 marca 2012 r. I tak jak poprzednio, zawiadomienie to wróciło z adnotacją o nieobecności adresata i zwrocie awizowanej przesyłki jako niepodjętej w terminie (k. 195), a oskarżony na rozprawę nie stawił się. Dysponując jednak informacją doręczyciela, Sąd odwoławczy uznał zawiadomienie za prawidłowo doręczone stosownie do treści art. 139 § 1 k.p.k. i przystąpił do rozpoznania sprawy, po czym wydał wyrok.

Powyższy stan sprawy potwierdza, że do jej rozpoznania na rozprawie apelacyjnej doszło z rażącą obrazą przepisów prawa wskazanych w zarzucie kasacji. Zgodnie z treścią art. 450 § 3 k.p.k. niestawiennictwo na tej rozprawie oskarżonego (którego udziału w niej nie uznano za konieczny) nie tamuje rozpoznania sprawy, pod tym jednak tylko warunkiem, że został on o jej terminie należycie zawiadomiony. Stwierdzenie, że przesyłka z zawiadomieniem o rozprawie została skierowana pod adresem innym, niż ten, pod którym T. K. w rzeczywistości zamieszkiwał, w oczywisty sposób wyklucza zaś możliwość uznania, iż do takiego należytego zawiadomienia o rozprawie doszło. Informacja doręczyciela o nieobecności adresata pod wskazanym adresem oraz o niepodjęciu przez niego przesyłki pozostawionej w urzędzie pocztowym, w żadnym razie nie może przecież stanowić podstawy do uznania tej przesyłki za doręczoną z tego powodu – jak stwierdził Sąd Okręgowy – że oskarżony, nie podając nowego adresu, zmienił miejsce zamieszkania lub pobytu (art. 139 § 1 k.p.k.), skoro od początku wskazywał on swój inny adres, pod którym zresztą był w dotąd powiadamiany o prowadzonych czynnościach (także k. 110 i 111). Innymi słowy mówiąc, nie może być wątpliwości co do tego, że skierowanie przesyłki pod niewłaściwy adres niweczyło możliwość uzyskania dowodu co do skutecznego (także w myśl art. 133 § 1 k.p.k.) powiadomienia oskarżonego o prowadzonej czynności (art. 117 § 1 k.p.k.), to zaś z kolei stanowiło przeszkodę do przeprowadzenia rozprawy pod jego nieobecność.

Należy zgodzić się z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, że omawiane uchybienie mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego. Uniemożliwienie oskarżonemu realizacji jego prawa do uczestniczenia w rozprawie apelacyjnej i rozpoznania sprawy bez jego wiedzy

naruszało jego prawo do obrony (art. 6 k.p.k.), wyrażające się choćby w możliwości zaprezentowania własnego stanowiska osobiście lub na piśmie, czy też złożeniu wyjaśnień lub wniosków (art. 453 § 2 k.p.k.). Ich ewentualnej skuteczności nie sposób, rzecz jasna, wykluczyć, zwłaszcza w sytuacji, gdy przedmiotem wniesionego środka odwoławczego był atak na ustalenia faktyczne wyroku Sądu I instancji.

Z tych wszystkich powodów, uwzględniając kasację w trybie określonym przepisem art. 535 § 5 k.p.k., zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, w celu powtórnego przeprowadzenia rozprawy z zachowaniem rygorów związanych z zawiadomieniem o niej oskarżonego.